

Uitgangspunten gezamenlijke verantwoordelijkheden

1. Uitgangspunten

Met het besef van de gezamenlijke verantwoordelijkheden binnen de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland verwoorden de deelnemende kerken aan de Algemene Vergadering de volgende uitgangspunten die richtinggevend zijn voor het verdere handelen:

1. De laatste generale synode heeft uitgesproken haar verantwoordelijkheid terug te leggen bij de plaatselijke kerken, zoals samengevat in de brief van Deputaten Vertegenwoordiging d.d. 5 juni 2025: *Het is aan de plaatselijke gemeenten om te bepalen hoe zij zich willen vergaderen.* In dezelfde brief is uitgesproken dat: *Ook dan zijn er gezamenlijke verantwoordelijkheden die we als plaatselijke kerken niet uit handen mogen laten vallen. Te denken valt bijvoorbeeld aan de Theologische Universiteit Apeldoorn (TUA), het Landelijk Kerkelijk Bureau, de zorg voor de emerituspredikanten en het gezamenlijke zendingswerk. De synode heeft daarom aan deputaten vertegenwoordiging (het oude moderamen) het mandaat gegeven om in de situatie die ontstaat te handelen waar nodig.*
2. Op die grond is het legitiem en noodzakelijk dat plaatselijke kerken zich opnieuw organiseren, teneinde het kerkelijk samenleven ordelijk voort te zetten;
3. In het licht daarvan organiseren de Christelijke Gereformeerde Kerken zich – zoals het er nu naar uitziet – rond twee samenkomsten. Beide dragen verantwoordelijkheid voor de aan de deputaatschappen gegeven opdrachten en voor de voortgang van de gezamenlijke arbeid;
4. Om die reden zoeken de kerken van de Algemene Vergadering de samenwerking en het constructief overleg met de kerken die zich door ‘Hoogeveen’ laten vertegenwoordigen om te komen tot afspraken over gezamenlijke en wederzijdse verantwoordelijkheden;
5. Alle deputaatschappen binnen de Christelijke Gereformeerde Kerken dragen verantwoordelijkheid richting de *beide* groepen kerken;
6. De gezamenlijke verantwoordelijkheden zullen waar mogelijk ook gezamenlijk gedragen blijven worden, ook als dat een wijziging van vorm of opzet inhoudt. Tegelijk geldt bij een gedeeltelijke of volledige ontvlechting van bepaalde verantwoordelijkheden dat dit op een werkbare manier moet gebeuren, met bijzonder oog voor de betrokken personen;
7. Kerkordelijk zullen de beide groepen kerken (zowel ‘Rijnsburg’ als ‘Hoogeveen’) de deputaatschappen instructies moeten geven om de voortgang van de verantwoordelijkheden en gezamenlijke arbeid te waarborgen;
8. Op grond van Gods Woord en met het oog op het getuigenis naar de wereld zal broederlijk overleg leidend behoren te zijn en zal juridisering en het voeren van rechtszaken tot het uiterste vermeden worden.

2. Blijven samenwerken waar mogelijk

Afspraak 2026 en 2027

De kerken van de Algemene Vergadering willen zich houden aan het synodebesluit dat de wederzijdse verantwoordelijkheden van kerken en deputaatschappen in ieder geval tot en met 2027 ongewijzigd blijven.

Dat betekent enerzijds dat de kerken hun afdrachten aan de deputaatschappen blijven voldoen. Anderzijds betekent dit dat de deputaatschappen hun verantwoordelijkheden blijven dragen jegens alle Christelijke Gereformeerde Kerken, ongeacht tot welke groep deze kerken behoren.

5 Deze verantwoordelijkheid betreft eveneens de door de deputaatschappen betaalde predikanten in bijzondere dienst, kerkelijk werkers, zendelingen, evangelisten, consulenten, emeriti-predikanten en predikantsweduwen, ongeacht bij welke gemeente zij lid zijn.

Overleg over de periode vanaf 2028

10 De kerken van de Algemene Vergadering zetten in op constructief, ordelijk en inhoudelijk overleg met de kerken rond 'Hoogeven' en ieder van de deputaatschappen om afspraken te maken over de periode vanaf 2028.

15 Doel van dit overleg is dat de gezamenlijke verantwoordelijkheden binnen de Christelijke Gereformeerde Kerken ook na 2027 door beide groepen waar mogelijk ook gezamenlijk worden gedragen, ook als dat een wijziging van vorm of opzet inhoudt. Tegelijk geldt dat bij een gedeeltelijke of volledige ontvlechting van bepaalde verantwoordelijkheden dit op een verantwoorde en werkbare manier zal moeten plaatsvinden. Dit zou bijvoorbeeld kunnen betekenen dat een langere overgangperiode wordt afgesproken. De deputaatschappen spelen in dit proces een essentiële rol aangezien zij primair deze verantwoordelijkheid dragen en binnen hun werkgebied beschikken over de meeste kennis en het beste overzicht van de hun toevertrouwde taken.

20 Het kan niet genoeg benadrukt worden dat waar gezamenlijke verantwoordelijkheden personen raken, met uiterste zorgvuldigheid moet worden gehandeld, zodat zij niet onevenredig nadeel ondervinden van de ontstane situatie.

De kerken van de Algemene Vergadering doen een indringend appel op de andere kerken in ons kerkverband en alle betrokken gremia om dit overleg voortvarend en welwillend vorm te geven.

3. Voorstel voor werkwijze

25 Een gestructureerde werkwijze is noodzakelijk. De hieronder beschreven stappen hebben als doel dat duidelijkheid ontstaat over taken, verantwoordelijkheden en financiële consequenties, zodat zowel voortzetting als eventuele noodzakelijke aanpassing of ontvlechting en afwikkeling zorgvuldig kan plaatsvinden.

a. Verzoek om advies van de deputaatschappen

30 De kerken van de Algemene Vergadering verzoeken aan ieder deputaatschap om een overzicht op te stellen van de verantwoordelijkheden die het draagt zowel kerkordelijk, financieel als praktisch. De kerken van de Algemene Vergadering doen een beroep op de kerken die zich door 'Hoogeven' laten vertegenwoordigen om dit verzoek te ondersteunen.

35 De aard van de verantwoordelijkheden per deputaatschap zijn divers. Daarom wordt aan de deputaatschappen een advies gevraagd of zij

- 1) het mogelijk en wijs achten dat (een deel van) de verantwoordelijkheden gezamenlijk worden voorgezet, danwel of
- 2) (een deel van) de verantwoordelijkheden zou(den) moeten worden gesplitst tussen de beide groepen kerken, of tenslotte
- 40 3) (een deel van) de verantwoordelijkheden zou(den) moeten worden beëindigd.

De deputaatschappen wordt gevraagd hun advies te voorzien van juridische, financiële en praktische consequenties voor enerzijds de betrokken personen, organisaties of instellingen en anderzijds voor beide groepen kerken.

5 Hoewel deze instructie formeel pas na het samenkomen van vergaderingen van beide groepen kan worden gegeven, is het wenselijk dat deputaatschappen zich hierop zo spoedig mogelijk na heden voorbereiden, zodat voortgang en duidelijkheid tijdig kunnen worden gewaarborgd.

De deputaatschappen wordt gevraagd om uiterlijk in het eerste kwartaal van 2027 hun uitgewerkte voorstellen te rapporteren aan de kerkelijke vergaderingen van beide groepen kerken ('Rijnsburg' en 'Hoogeveen').

10 *b. Besluitvorming door de vergaderingen van beide groepen kerken*

De vergaderingen van beide groepen kerken behandelen de voorstellen van de deputaatschappen en nemen daarover besluiten. Ter bescherming van de gezamenlijke verantwoordelijkheden – en in het bijzonder waar personen betrokken zijn – is het van groot belang dat beide vergaderingen zoveel mogelijk gelijklopende besluiten nemen. Daarom is het wenselijk dat deze besluiten zoveel als
15 mogelijk in gezamenlijk overleg door vertegenwoordigers van beide groepen worden voorbereid.

4. Constructief samenwerken

De kerken van de Algemene Vergadering spreken uit dat het tot het uiterste moet worden vermeden dat de hierboven geschetste werkwijze vastloopt of dat de geformuleerde uitgangspunten niet kunnen worden gerealiseerd. Een dergelijke ontwikkeling zou niet alleen praktisch of organisatorisch schadelijk
20 zijn, maar in de eerste plaats geestelijk en kerkelijk. Zij zou de voortgang van het werk in Gods Koninkrijk, dat wij als Christelijke Gereformeerde Kerken gezamenlijk mogen verrichten, ernstig belemmeren.

De kerken van de Algemene Vergadering erkennen daarbij dat zij de uitkomst van dit proces niet
25 eenzijdig in handen hebben. Voor het welslagen van deze werkwijze is daadwerkelijke medewerking en constructieve samenwerking van de kerken die zich door 'Hoogeveen' laten vertegenwoordigen noodzakelijk, evenals bereidheid tot gezamenlijk zoeken naar kerkelijk verantwoorde en praktisch werkbare oplossingen.

5. Voorstel tot besluit

30 De Algemene Vergadering van de Christelijke Gereformeerde Kerken, bijeen in vergadering op 21 maart 2026 te Nunspeet, besluit om de uitgangspunten zoals beschreven in het aan haar aangeboden document 'Uitgangspunten Gezamenlijke Verantwoordelijkheden' vast te stellen voor het gesprek met het andere deel van de kerken.